

POLELO MOHLAKANELWA YA PHATLALATŠO YA DITABA

Molao o moswa wa tebanyo ya lehumo leo le sa tlhalosegego o tlo tlhongwa

Tshwane, 30 Agosetose 2022- Tšhimolliši yeo e tlhomilwego ke dikgoro tše mmalwa tša mmušo le dietšensi tša tiišetšo ya molao le botšhotšhisi, e tla dira gore go lefišwe dikotlo tša godimo, e tlo šoma ka pejana gape go tla nolofala go dirwa dinyakišišo le go utulla dithoto tšeo di hweditšwego ka ditiragalo tša go gononelwa go se be molaong tše bjale ka manyofonyofo, bomenetša, efo go ya tefelo ya motšhelo le tlhatswo ya tšhelete.

Kgoro ya Taolo ya Botšhotšhisi bja Bosetšhaba (NPA), Kgoro ya Dinyakišišo tša Bosenyi bja Pele (DPCI), Kgoro ya Toka (DOJ) le Ditirelo tša Motšhelo tša Afrika Borwa (SARS), tšeo di eteletšwego pele ke Senthara ya Bohlale bja Ditšhelete (FIC) gape tšeo di šomago ka fase ga tšhišinyo ya Sehlophatšhomo sa Kgatlhano le Bosenyi (ACTT), di šoma mmogo ka protšeke ya go gatelela bao ba thekgabo mekgwa ya bona ya go phela ka dipoelo tšeo d sego molaong go tšwa go lehumo leo se sa tlhalosegego.

Se se tla kgontšha Afrika Borwa go amoga dipoelo tša bosenyi go ya ka dikeletšo tša Sehlopha sa Tiišetšo ya Magato a tša Ditšhelete (FATF).

Dietšensi tša tiišetšo ya molao di tla diriša molao wo o lego gona wa utullo ya dithoto go šireletša ditaetšo tša maleba tšeo di filwego ke dikgorotsheko tša rena go amoga lehumo leo le se nago tlhaloso, ka fao se se tla kgontšha balaodi ba ka Afrika Borwa go utulla dipoelo tšeo di gononelwago go ba tšeo di sego molaong.

Dipeelo tšeo di lego go molao wa rena wa utullo ya dithoto tšeo di lebantšhwago go lehumo leo le sa tlhalosegego ke sedirišwa sa molao seo se nyakago gore Mmušo o tiišetše gore mothopo wa molatofatšwa wa letseno ga o kgotsofatše go fa bohlatse bja gore molatofatšwa e ka ba mong wa dithoto.

Se se fa molatofatšwa maikarabelo a go fa bohlatse bja gore mothopo wa tšhelete ya dithoto ke wa maleba le gore dithoto ga se di hwetšwe ka dipoelo tša ditiragalo tša bosenyi. Kgorotsheko e ka fa taelo ya go amoga dithoto tšeo e lego tša lehumo leo se sa tlhalosegego go ya le gore lehumo la motho yoo goba setheo ga le sepelelane le letseno la semolao goba leo le laodišitšwego ke motho yoo goba setheo gape le gore molatofatšwa ga a kgone go fa tlhaloso ya gore lehumo leo le hwetšagetše bjang.

Motlhako wo o tla kgontšha dietšensi tša tiišetšo ya molao le SARS go tšea magato mo dikgetsing tšeo ditiragalo tšeo di sego molaong di ka se kgonego go fiwa bohlatse bja go kgotsofatša.

Ditšhabatšhabeng, UK, Australia, Ireland, Mauritius le Kenya me mehlala ya dinaga tšeo di dirišago kakanyo ya di-UWO bjale ka tirišo ya molao gomme di utullotše dithoto tše bjalo ka katlego.

Tšhimolliši ya tsenelano ya dietšensi tša Afrika Borwa e nepile go maatlafatša le koketšo ya metlhako ya semolao ya go šireletša le go lahlegelwa ke dithoto ka tebanyo ya lehumo la go se tlhalosege. Tšhimolliši ye e leka go hlatholla ge eba molao wo o dirišwago gabjale o ka dirišwa goba o ka tlhohlomišwa go ya pele le go ema noši le motlhako wa molao wa UWO.

Gape e nepile go leka ka fao tirišanommogo ya dietšensi tša tsenelano e ka fihlelelwago go katološa dikgaoletšo tša molao wa gabjale ka go dira kgetsi ya molao ka ditshepetšo tša kgorotsheko.

Tšhimolliši e thomile ka Nofemere 2020 go leka kgonagalo ya utullo ya dithoto ya UWO ka Afrika Borwa ka fase ga Kgaolo ya 6 ya Molao wa Thibelo ya Bosenyi bja go Beakanywa le tirišanommogo ya dietšensi tša tsenelano. Komiti ya ketapele ya protšeke e tlhomilwe gomme sehlopha tšhomo se beilwe go dira dinyakišišo le therišano gape le go fana ka dikeletšo tša tšwetšapele.

Dietšensi tšeo di kgathago tema di tsenetše memorantamo wa tumelano ya dietšensi tša tsenelano go dira tirišanommogo ya bona semmušušo le tlwaetšo ya phethagatšo ya tšhimolliši dikgetsing tšeo di tlo kgethwago; gape le go laola sephiri sa tshedimošo yeo e tlo abelwago magareng ga dietšensi.

Ditiragalo tša peakanyo bakeng sa kgato yeo e latelago di tšwelapele go kgona go kgetha kgetsi ya maleba ya go leka dipeelo tšeo di lego gona tša tebanyo ya lehumo la go se tthalosege ka dikgorotshoko.

Setheo sa Tirišano ya tša Ekonomi le Tšwetšopele se laediše kgatlhego gomme se thekga dipelo tša protšeke bjale ka tiišetšo ya tirišano ya etšensi ya tsenelano le go thibela ditiragalo tšeo di sego molaong bjale ka manyofonyofo, bomenetša, efogo ya tefelo ya motšhelo, tlhwatswo ya tšhelete le kelelo ya tšhelete yeo e sego molaong.

POLELO YA PHATLALATŠO YA DITABA E PHATLALADIŠWE LEGATONG LA:

Adv Xolisile Khanyile, Director of the Financial Intelligence Centre

General Godfrey Lebeya: National Head: DPCI and Chairperson of ACTT

Adv Shamila Batohi, National Director of Public Prosecutions

Mr Edward Kieswetter, Commissioner, South African Revenue Service

BOFELO